

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор проф. Анатолій ЦЬОСЬ
« 26 » червня 2025 року протокол № 8
Вченої ради від 26.06.2025 р.
Наказ № 269 -з від 26.06.2025 р.

**Пояснювальна записка до складання силабусу освітнього компонента
(сформовано на основі рекомендацій Національного агентства
із забезпечення якості вищої освіти)**

I. Загальні засади

Організація освітнього процесу у Волинському національному університеті імені Лесі Українки базується на принципах достатності наукового, пізнавального, інформаційного та методичного забезпечення, що надає можливості для самостійного творчого опанування й осмислення знань та вияву творчої і дослідницької ініціатив здобувачів вищої освіти.

Важливі аспекти інтеграційних процесів, що відбуваються у європейському освітньому просторі, – уведення двоступеневої системи навчання і запровадження інноваційних освітніх технологій. Одна з них – кредитно-трансферна система організації освітнього процесу. Принцип навчання полягає в тому, що навчальний матеріал кожного освітнього компонента відповідно до його обсягу та змісту поділяється на окремі компоненти, які також структуруються відповідно до мети і завдання ОК. Навчальний матеріал освітнього компонента поділяється на змістові модулі й передбачає організацію засвоєння знань за програмою, що складається з логічно завершених навчальних елементів.

Порядок та обсяг вивчення освітніх компонентів визначається навчальним планом. На його основі розробляється робочий навчальний план. Індивідуальна траєкторія навчання здобувача вищої освіти регулюється індивідуальним навчальним планом студента та індивідуальним планом освітньо-наукової роботи аспіранта.

II. Основні терміни і визначення

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС) – це система, розроблена для забезпечення єдиного загальноєвропейського підходу до оцінювання та порівняння освітніх досягнень здобувачів вищої освіти (слухачів та курсантів), що навчаються в різних закладах вищої освіти, та їхнього академічного визнання. ЄКТС орієнтована на особу, що навчається, система накопичення і трансферу кредитів, яка ґрунтується на прозорості результатів навчання і освітнього процесу. Її мета – сприяння плануванню та оцінюванню окремих навчальних модулів, визнанню та підтвердженню кваліфікацій, а також мобільності здобувачів освіти.

Модуль – задокументована завершена частина освітньо-професійної (освітньо-наукової) програм (освітнього компонента, практики, атестації), що реалізується відповідними формами освітньої діяльності здобувача освіти.

Змістовий модуль – система навчальних елементів освітнього компонента, що засвоюються за допомогою відповідних методів навчання. Змістовий модуль – логічно завершена частина теоретичного та практичного навчального матеріалу з освітнього компонента, що містить у собі, як правило, декілька лекційних тем, практичних (семінарських) занять, лабораторних робіт, розрахункових завдань і т. ін. Назву змістового модуля доцільно формулювати як окрему тему освітнього компонента. Кількість змістових модулів з освітнього компонента визначає науково-педагогічний працівник, який відповідає за його викладання, і затверджує кафедра.

Навчальний елемент – автономний навчальний матеріал, призначений для засвоєння елементарної одиниці знання або уміння, який використовується для самонавчання або навчання під керівництвом викладача. Навчальні елементи групуються у змістові модулі, що є основними структурними одиницями освітнього компонента.

Заліковий кредит – це завершена задокументована частина (освітнього компонента, курсового проектування (роботи), практики тощо) навчання здобувача освіти, що підлягає обов'язковому оцінюванню та зарахуванню (залік або екзамен). Заліковий кредит складається із модулів, кожен із яких, своєю чергою, складається зі змістових модулів.

Кредит – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження (трудомісткості навчання) здобувача освіти при вивченні окремого освітнього компонента навчального плану. Він передбачає всі види навчальної діяльності здобувача: лекції, практичні (семінарські) заняття, лабораторні роботи, консультації, індивідуальну та самостійну роботи, курсову роботу (проектування), поточний та підсумковий контроль (екзамени, заліки, тестування), навчальні та виробничі практики чи інші види діяльності. Отже, кредит базується на повному навантаженні здобувача освіти і не обмежується лише аудиторними годинами. Ціна кредиту становить 30 академічних годин.

Силабус – це документ, у якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і здобувача освіти. У ньому представлено процедури (у т. ч. стосовно дедлайнів і принципів оцінювання), політики (зокрема й з політика академічної доброчесності), зміст курсу, а також календар його виконання. У силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить щодо свого освітнього компонента. Здобувач освіти має зрозуміти, чого він зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей ОК. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може

засвоїти здобувач освіти, вивчаючи цей компонент. Силабус включає в себе анотацію освітнього компонента, мету, компетентності, програмні результати навчання, перелік тем, матеріали для самостійного опрацювання, правила стосовно зарахування пропущених занять тощо. Більше про силабус: <https://naqa.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/08/Силабус-проти-РТП.pdf>

III. Головні засади:

- Силабус – це документ, який готують для здобувача освіти.
- Призначення документа: пояснити здобувачеві освіти суть і форму освітнього компонента.
- Що від мене вимагається? («правила гри», політика викладача, дедлайни, оцінювання тощо).
- Чому я навчуся, прослухавши цей курс? Які знання здобуду? Які навички отримаю?
- Що буде результатом навчання?
- Наголос на практико-орієнтоване навчання.
- Через навчання здобувач освіти здобуває спроможність щось виконувати, чого не зміг би без освіти.
- Спроможність (компетентність) формулюється термінами, які не обов'язково відображають вимогу конкретної професії.

IV. Модель силабусу, базованого на компетентностях: обов'язкові елементи

- Анотація ОК – місце певного освітнього компонента у програмі навчання; його мета і завдання.
- Мета ОК. Завдання ОК. Компетентності, програмні результати, які здобувач освіти набуває в результаті навчання. Soft skills.
- Організація навчання – перелік тем (загальні блоки).
- Оцінювання.
- Політика курсу («правила гри»).
- Запізнені завдання, пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т. ін.).
- Плагіат, академічна доброчесність, поведінка в аудиторії тощо.

Силабус освітнього компонента **погоджує** гарант освітньо-професійної (освітньо-наукової/освітньо-творчої) програми, **затверджує**, **перезатверджує** кафедра на своєму засіданні (вказати дату і номер протоколу).

Нижче наведено зразок титульної та інформаційної сторінки, а також шаблон документа.

Схвалено Вченою радою

Волинського національного університету імені Лесі Українки

Протокол № 8 від 26 червня 2025 р.

Погоджено:

Проректор

з навчальної роботи та рекрутації

проф. Юрій ГРОМИК